

Probleminio medijų naudojimo socialinę riziką patiriančiose šeimose prevencijos projektas “NEPASKĘSK INTERNETE”

Dėkojame už bendradarbiavimą. Norime pristatyti probleminio medijų naudojimo prevencijos projekto “NEPASKĘSK INTERNETE” pal. J. Matulaičio šeimos pagalbos centro dalyvių Tėvų įvertinimo ir grįžtamojo ryšio anketų rezultatus, atsižvelgiant į kuriuos parengėme rekomendacijas.

1. Tėvų įvertinimo anketos rezultatai:

- 30% dalyvių pažymėjo, kad jų pačių medijų priemonių naudojimas netrukdo šeimos veikloms. Dauguma pažymėjo, kad kartais trukdo, po vieną atsakymą – „vidutiniškai ir „dažnai“.
- 50% dalyvių pažymėjo, kad dėl jų pačių naudojimosi medijomis namuose nekyla konfliktų, kitų atsakymai varijuoja nuo „retai“ iki „visada“.
- 90% dalyvių pažymėjo, kad retkarčiais dėl nuovargio norisi nuo visko atsiriboti pasineriant į TV serialus, socialinius tinklus ir pan., 10% - „vidutiniškai“ dažnai.
- 30% dalyvių namuose nepalieka fone įjungto TV. Kad namuose yra foninis TV, „retai“ pažymėjo 40%, 30% - „vidutiniškai“ dažnai.
- Važiuojant automobiliu ar jeigu tenka palaukti viešoje vietoje (pvz., prie gydytojo kabineto), bent retkarčiais įvairiomis medijų priemonėmis naudojasi 90% dalyvių.
- Laisvalaikio metu šalia esant vaikui taip pat didžioji dalis dalyvių (90%) pažymėjo, kad bent retkarčiais naudojasi medijų priemonėmis.
- 90% dalyvių naudojimas medijų priemonėmis netrukdo pasirūpinti vaiko poreikiais.
- 80% dalyvių naudojimas medijų priemonėmis netampa kliūtimi išeiti su vaiku į lauką. 10% „retkarčiais“ ir 10% „vidutiniškai“ dažnai dėl pačių mamų noro naudotis medijų priemonėmis paaukojamas išėjimas su vaiku į lauką.
- 11% dalyvių pažymėjo, kad vaikas nesinaudoja medijų priemonėmis paslapčiomis, 44% pažymėjo – „retai“, 12% „vidutiniškai“, 33% - „dažnai“.
- 100% dalyvės atsakė, kad jų vaikas/vaikai bent retkarčiais reaguoja emociškai, prieštaravimu, riksmu ar verkimu, kai liepiama nustoti naudotis ekranus turinčiomis medijų priemonėmis.
- 70% dalyvių pažymėjo, kad valgant vaikams įjungiami filmukai ar leidžiama naudotis išmaniosiomis technologijomis (atsakymai svyruoja nuo „retai“ - 40%, „vidutiniškai“ - 10%, „dažnai“ - 10% iki „visada“ - 10%). Tik 30% dalyvių atsakė, kad namuose valgio metu nenaudojamas ekranas.
- 90 proc. dalyvių atsakė, kad nenaudoja ekranų migdant vaikus. 10% - „dažnai“.
- 80% dalyvių pažymėjo, kad „retai“ duoda vaikams medijų priemones su tikslu nusiraminti, 10% - „vidutiniškai“ dažnai ir tik 10% dalyvių nenaudoja ekranų siekdami nuraminti vaiką.

Pastaba: ateityje kuriant įvertinimo anketą, rekomenduojame įtraukti tokius klausimus, kaip dalyvio amžius, šeimos sudėtis, vaikų skaičius ir jų amžius, ar yra žmonių, kurie taip pat yra atsakingi už vaiko auginimą, auklėjimą.

2. Grįžtamojo ryšio rezultatų aptarimas ir rekomendacijos

Dalyviams buvo pateikti 9 klausimai apie projekto eigą bei gautą naudą, kuriuos buvo galima įvertinti skalėje nuo 0 iki 10, kur 10 reiškia „puikiai“. Kiekvienam klausimui apskaičiuotas bendras atsakymų vidurkis siekė 9-9,7 balo, tai rodo išties gerą bendrą projekto įvertinimą.

- Klausimo „Ar projekto atsakingieji darbuotojai pakankamai išsamiai perdavė informaciją apie projekto eigą, procedūrą“ atsakymų vidurkis – 9,2. Nors tai labai geras įvertinimas, siūloma kitą kartą atkreipti dėmesį ar informacija dalyviams yra pateikiama jiems suprantamu būdu ir perklausti, ar tikrai neturi klausimų, padrąsinti tikslintis, jei kiltų neaiškumų.
- Projekto atsakingiems darbuotojams pakankamai išsamiai pavyko perduoti informaciją apie projekto tikslą (dalyvių atsakymų vidurkis yra 9,4 iš 10). Norime atkreipti dėmesį, kad bendraujant su socialiniu darbuotoju, pasirašant sutikimą kartais dalyviams atrodo, kad jiems viskas aišku, tačiau vėliau gali kilti klausimų. Rekomenduojama padrąsinti dalyvius tikslintis, klausti, aiškintis nurodant atsakingų asmenų kontaktus.
- Teiginio „Anketos klausimai buvo suprantami“ dalyvių atsakymo vidurkis yra 9,4 balo. Viena dalyvė atkreipė dėmesį, kad pilvo skausmas nebūtinai susijęs su medijų naudojimu. Jeigu apklausa būtų vykdoma tiesiogiai, galima būtų patvirtinti jos pastabos teisingumą bei suteikti daugiau informacijos apie šio klausimo tikslingumą. Kai dalyviai pildė anketą asinchroniniu būdu, verta pridėti pastabą, kad šis (ir kiti paraleliai pateikiami) simptomai gali pasireikšti ne vien dėl ekranų poveikio.
- Dauguma dalyvių sutiko, kad rekomendacijos yra suprantamos ir aiškios – bendras atsakymų vidurkis siekia 9,7 iš 10. Norime atkreipti dėmesį, kad ruošti rekomendacijas kyla sunkumų, kai nėra galimybės susitikti su dalyviu ir užmegzti su juo ryšio. Kai kurie dalyviai sunkumus įvardijo lakoniškai, kiti – detalai. Priklausomai nuo to, vieniems parengtos rekomendacijos galėjo pasirodyti asmeniškės, nei kitiems. Atkreiptinas dėmesys, kad bendraujant asinchroniniu būdu įmanoma suteikti informacinio pobūdžio rekomendacijas, tačiau norint kad rekomendacijos būtų labiau asmeniškos, rekomenduojama sudaryti sąlygas bent kartą su dalyviais susitikti realiai arba nuotoliu.
- Bendras respondentų atsakymų vidurkis 9,5 rodo, kad dalyviai teigiamai įvertino rekomendacijų ir dalyvavimo projekte naudą jų šeimai. Drįstame atkreipti dėmesį, kad rekomendacijų ir dalyvavimo projekte naudą galima įvertinti tik po tam tikro laiko intervalo. Nauda labai priklauso nuo to, kiek projekto dalyviai stengsis vadovautis rekomendacijomis ir dės nuosekliai ir kryptingai pastangas, kiek bendradarbiaus su savo socialiniais darbuotojais. Palaikymas ir padrąsinimas dalyviams yra labai svarbus, ypač tada, kai jie stengiasi keisti jau susiformavusius ne tik savo, bet visos šeimos įpročius.

Viena dalyvė išsakė prašymą gauti pažymą apie dalyvavimą projekte. Ateityje galima atkreipti dėmesį, kad kai kuriems dalyviams pažyma apie dalyvavimą gali padidinti asmeninės naudos pojūtį.

- Dauguma respondentų jautė (bendras atsakymų vidurkis – 9,8), kad projekto atsakingi darbuotojai su jais elgėsi maloniai ir pagarbiai; dalyviai jautėsi išgirsti, suprasti ir svarbūs (bendras atsakymų vidurkis – 9,7). Drąsiname ir toliau išlaikyti tokį bendravimo stilių, kad jie jaustųsi svarbūs ir orūs.
- Bendrą dalyvavimo projekte naudą dalyviai vertina 9 iš 10.

Kuomet atsiras šeimų, kurios kreipsis su prašymu padėti suformuoti tinkamus vaikų įpročius naudotis skaitmeninėmis technologijomis, ir/ar užkirsti kelią probleminio medijų naudojimo atsiradimo rizikai bei kiek įmanoma norėdamos sumažinti neigiamą medijų poveikį Jų vaiko/vaikų sveikatai ir raidai, **rekomenduojama** atsižvelgti į kiekvienos šeimos individualius poreikius, įvertinti tos šeimos vidinius resursus ir galimybes, padėti jiems išsiaiškinti, išsigrūninti problemines sritis ir padėti pasinaudoti praktinio vadovo tėvams medžiaga, kurią galima rasti internetiniame puslapyje www.vaikasinternete.lt bei pakviesti pasinaudoti metodikoje pateiktais įrankiais.

Jei būtų galimybė tęsti projektą, rekomenduojame rengti mokymus socialiniams darbuotojams apie pagalbą šeimoms remiantis praktiniu metodiniu vadovu tėvams: kaip išsiaiškinti problemines sritis, nuodugnai paaiškinti, kaip tam tikrus įrankius praktiškai pritaikyti šeimoms pagal jų individualius poreikius.

Taip pat rekomenduojame organizuoti ir vesti ilgalaikes savipagalbos online grupes tėvams. Tai galėtų būti nuoseklus tam tikrų įpročių keitimo, tam tikrų metodinių įrankių naudojimo praktinis mokymas, palaikymas ir problemų sprendimas.

Dėkojame už Jūsų įsitraukimą, dalyvavimą ir bendradarbiavimą ir pagalbą šiame projekte.

Linkime ir Jums kuo labiau sąmoningesnio medijų naudojimo.

Rezultatus apibendrinimo ir rekomendacijas pateikė:

Psichologė Kristina Ušackienė

El.pašto adresas: Kristina.usackiene@gmail.com / usackristina@yahoo.com

Tel.nr.: +370 652 57973

Psichologė Elena Mickevičienė

El.pašto adresas: e.mickeviciene@gmail.com

Tel.nr.: +370 608 03202